

Keteni köýnek

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 21 январа, 2025

Keteni köýnek Berdinazar HUDAÝNAZAROW

► KETENI KÖÝNEK

Durmuş gitse gidibersin ileri,
Biz bolsa ýatlaly ötenî, köýnek.
Gujaga salypdyň gyzlar içinde
On dörde, on bäşe ýeteni köýnek.

Ömri uzak bolsun ýüpek süzeniň.
Seýilgähi bolduň goşgyň, gazalyň
Seni geýen her bir gumly gözeliň
Bar ýalydy peri gatany, köýnek.

Şowurdyň öz-özi gürlär durardy,
Gülýaka alkymy zerlär durardy.
Täjioraz bolup parlar durardy,
Türkmeniň şahandaz Watany,
köýnek.

Gyz-gelinler sypanjyrar,
sallanar,
Şemal degse etekleriň ýellener.
Gobsundygyň-apbasylar dillener,
Tisgindirip öýde ýatany köýnek.

Gyz sülmüräp bir ýigidi ýalkap dur,
Göz astyndan ýüregiňi okap dur.
Şol tarapdan jennet
ysy kükäp dur
Gözüň ýagyn iýen keteni köýnek.

* * *

Durmuş däli-porhan ummana meňzeş

Köşeşjegi asla gümana meñzeş.
Heñnam agyr – diñe heñnama meñzeş
Egsikleşýän – emelleşýän dünýäde.

Özgeleri synap hem-de synalyp
Ýaşap ýörsüň begenip hem gynanyp.
Adam bolmak gitdigiçe kynalyp
Alym bolmak ýeňillesýän dünýäde.

Gözüň ýagyn sorup baryňan jäjekler
Ahmal bolsaň ynsabyňy iýjekler,
Belki bir mahallar halal ojaklar
Dura-bara haramlaşýan dünýäde.

Bir jümle okadym gadymy hatda:
«Parh azalar gowy bilen erbetde»
Halalyň arzysy bolmaz elbetde
Halal däller suwhanlaşýan dünýäde.

Sen adamy görüp dursuň oraşan:
Özgeden nägile, özünden hoşal.
Bilmen, bu ahwalat nämeden nyşan
Geň-taň bilen ylalaşýan dünýäde.

Kä gülüp, kä öz üstünden güldürüp,
Ýaşap ýörsüň kimdigiňi bildirip.
Tilki hilesine aňyn aldyryp
Keýp edipler melgunlaşýan dünýäde.

* * *

Gep söze-de gerek many.
Ine dostlar işiň kyny.
Heňiň yokmy –
özgäňkini
Çalsaňam bor, çalmasaňam.

Geňlenmesin edýän oýnuň
Är adam bol, bolma maýmyn.
Öz aýbyň tap, başgaň aýbyn

Bilseňem bor, bilmeseňem.

Haram zatdan işdä saklap,
Iýen nanyň iýgin haklap.
Ýykyladyňmy – hasanaklap
Galsaňam bor, galmasaňam.

Ýaýna, aýna – hökman bolsa,
Böwrejigiň bökýän bolsa.
Ýalpak ýerden çykýan bolsa
Gülseňem bor, gülmeseňem.

Söz sozmaga ýokdur hetdim.
Geplän kändir, diňlän gytdyr.
Meniňki bir maslahatdyr,
Alsaňam bor, almasaňam.

► KÖNEÇILLIK

Iň köneçil adamlaryň biri men,
Gözlegim henizem şol köne messep.
Men diýýärim: «Gowy bolar, adamlar
Ynsaby göterip ileri gitsek».

Kä kişiler meniň diýen sözüme
Oňaýýarlar kinaýaly ýylgyryp.
Döşlerin gaýşardyp geçip barýarlar.
Menem durun hol bir çetde ýygrylyp.

Käsi halymsyrap, käsi buýsanyp
Geçişip barýarlar.
Göwünleri hoş.
Men indi olara «jenap» diýýärim,
Ozalky zamanda diýýärdim «Ýoldaş».

Olar juda bahym üýtgäp bilýärler,
Ýagny, olar üçin özgermek aňsat.
Menem ýaşap ýörün känbir howlukman,
Ýaşap ýörün köne zatlary aňtap.

İman diýdi, ygrar diýdi, garaz haý
Küýseýänim şeýleräjik ýörelge.
Öz-özümde gönüm geçýär kämahal.
Alyp-ýolup barýanlary göremde.

Diýýän: «Sen bir täsin adam ekeniň,
Ýeri, bular bilen seniň ne işiň!
Durmuş diýilýäniň öz akymy bar,
Seniň ol akyma ötmezä dişiň».

Näçe gezek öz-özümde igendim:
– Nätmeli?–

Men muňa tapmadym jogap.
Ruhy pygamberim – beýik Pyragy,
Basan yzlaryňa edeýin togap!

Aýdypsyň ahyry teselli berip:
«Jahan giňdir, çendan bilen-de bardyr».

Meger-de şygýret ynsan nesliniň
Ruhun gorap duran bir penakärdir.

Şu ýörelgäň bilen gidiber, şahyr,
Hergiz-hergiz ondan sowuljak bolma.
Üýtgemesin şol ozalky şygaryň:
Buýsanjy giderme,
Owunjak bolma! Goşgular